

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 28

Warszawa, 20 listopada 2023 r.

Panie i Panowie Posłowie
na Sejm
Rzeczypospolitej Polskiej

Uprzejmie przekazuję wniesiony w IX kadencji w dniu 18 listopada 2021 r., na podstawie art. 118 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 2, art. 4 ust. 3 i art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli, a także na podstawie art. 32 ust. 1 regulaminu Sejmu, **obywatelski projekt ustawy**

- o zmianie ustawy Karta Nauczyciela.

Projekt ustawy został wniesiony zgodnie z postanowieniami art. 7 ust. 2, art. 9 ust. 2 oraz art. 10 ust. 2 ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli.

Do reprezentowania Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej – na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli – został wskazany Pan Wincenty Sławomir Broniarz a jako osoba uprawniona do jego zastępstwa w pracach nad projektem ustawy wskazany został Pan Krzysztof Andrzej Baszczyński.

MARSZAŁEK SEJMU

(-) Szymon Hołownia

Obywatelski Komitet Inicjatywy Ustawodawczej

popierający projekt ustawy o zmianie ustawy Karta Nauczyciela

ul. Smulikowskiego 6/8

00-389 Warszawa

Ustawa z dnia ... *o zmianie ustawy Karta Nauczyciela*

W ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. *Karta Nauczyciela* (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 2215 ze zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 30 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Średnie wynagrodzenie nauczycieli stanowi dla:

- 1) nauczyciela stażysty - 90%,*
- 2) nauczyciela kontraktowego - 100%,*
- 3) nauczyciela mianowanego - 125%,*
- 4) nauczyciela dyplomowanego - 155%*

- przeciętnego wynagrodzenia w trzecim kwartale poprzedzającego roku budżetowego, ustalanego na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 291).”

2) art. 30 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy oraz po zasięgnięciu opinii Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, określa, w drodze rozporządzenia:

- 1) corocznie wysokość minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego dla nauczycieli realizujących tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin, o którym mowa w art. 42 ust. 3, oraz dla nauczycieli, których tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin ustala się na podstawie art. 42 ust. 7, oraz sposób udokumentowania prawa do określonej stawki wynagrodzenia zasadniczego;*
- 2) sposób obliczania wysokości stawki wynagrodzenia zasadniczego za jedną godzinę przeliczeniową i minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego dla nauczycieli realizujących tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin, o którym mowa w art. 42 ust. 4a;*
- 3) wykaz stanowisk oraz sprawowanych funkcji uprawniających nauczyciela do dodatku funkcyjnego oraz ogólne warunki przyznawania nauczycielom dodatku motywacyjnego;*
- 4) sposób ustalania wysokości wynagrodzenia za pracę w dniu wolnym od pracy;*

- uwzględniając, że kwota wynagrodzenia zasadniczego dla nauczyciela dyplomowanego z tytułem magistra i przygotowaniem pedagogicznym stanowi co najmniej 100% przeciętnego wynagrodzenia w trzecim kwartale poprzedzającego roku budżetowego, ustalanego na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 291), na pozostałych poziomach wykształcenia i awansu zawodowego kwotę proporcjonalnie niższą, z tym zastrzeżeniem, że wynagrodzenie dla nauczyciela stażysty z tytułem magistra i przygotowaniem pedagogicznym stanowić ma co najmniej 73% wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela dyplomowanego z tytułem magistra i przygotowaniem pedagogicznym,

- a także uwzględniając stopnie awansu zawodowego, poziom wykształcenia nauczycieli i wymiar zajęć obowiązkowych, stanowiska kierownicze w szkole i sprawowane funkcje, stopień zaangażowania nauczycieli w pracę oraz zapewniając, że wynagrodzenie za pracę w dniu wolnym od pracy uwzględnia osobistą stawkę zaszeregowania nauczyciela i dodatek za warunki pracy.”

Uzasadnienie

I. Stan faktyczny, potrzeba i cel wydania ustawy

System wynagrodzeń nauczycielskich w obecnym kształcie opiera się z jednej strony o instytucję średniego wynagrodzenia, z drugiej strony wynagrodzenia zasadniczego, określanych centralnie w sposób normatywny.

Stawki wynagrodzenia średniego stanowią wskazany w ustawie Karta Nauczyciela właściwy procent dla każdego ze stopni awansu zawodowego w odniesieniu do kwoty bazowej określanej dla nauczycieli corocznie w ustawie budżetowej (art. 30 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela, tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 2215 z późn.zm. – dalej KN).

Z kolei stawki wynagrodzenia zasadniczego określane są corocznie przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w wydawanym przez siebie rozporządzeniu, na podstawie delegacji zawartej w treści pragmatyki nauczycielskiej (art. 30 ust. 6 KN).

Zdaniem Wnioskodawcy system wynagrodzeń nauczycielskich w obecnym kształcie ma charakter skrajnie arbitralny, jest nietransparentny i niezobiektywizowany.

System ten opiera się na kwotach średniego wynagrodzenia ustalonych na podstawie kwoty bazowej, określonej przez parlament w ustawie budżetowej, jak również stawkach wynagrodzenia zasadniczego ustalonych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

W obowiązującym systemie prawa finansowego, jak również szeroko rozumianego prawa oświatowego, w tym na gruncie pragmatyki nauczycielskiej, nie występuje mechanizm transparentnego ustalania kwoty bazowej dla nauczycieli w ustawie budżetowej, a także stawek wynagrodzenia zasadniczego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

W obu przypadkach, tj. w treści uzasadnienia ustawy budżetowej oraz w treści uzasadnienia rozporządzenia płacowego nauczycieli, nie wskazuje się argumentów na rzecz przyjęcia kwoty bazowej w określonej wysokości, ani nie wskazuje się argumentów na rzecz przyjęcia określonych stawek wynagrodzenia zasadniczego.

Bez wątpienia więc aktualnie obowiązujący system wynagrodzeń nauczycielskich ma charakter arbitralny i nietransparentny.

Tak kwota bazowa, jak również stawki wynagrodzenia zasadniczego nie mają powiązania ze zobiektywizowanymi kryteriami - tak normatywnymi, jak i faktycznymi (np. aktualnymi wskaźnikami gospodarczymi czy ekonomicznymi).

Zatem można uznać, że system wynagrodzeń nauczycielskich w obecnym kształcie ma również charakter niezobiektywizowany.

Podstawowym założeniem niniejszej nowelizacji jest więc potrzeba zobiektywizowania konstrukcji systemu wynagradzania nauczycieli. W tym celu należy powiązać sposób ustalania kwot wynagrodzenia nauczycieli ze stawkami przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej - co wprowadzi aspekt adekwatności wysokości zarobków nauczycieli do aktualnego stanu gospodarki narodowej.

II. Przedmiot nowelizacji

1. Założenia ogólne

Przedmiotem nowelizacji jest zmiana sposobu obliczania stawek średniego wynagrodzenia oraz wprowadzenie nowego mechanizmu corocznej aktualizacji wysokości wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli.

Zmiana polega na zastąpieniu dotychczasowego arbitralnego i nietransparentnego mechanizmu określania kwoty bazowej (a tym samym kwot średniego wynagrodzenia) przez parlament i stawek wynagrodzenia zasadniczego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, konstrukcją wynagrodzeń nauczycielskich ustalonych w oparciu o kwotę przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej.

Cechą szczególną niniejszej nowelizacji jest utrzymanie instrumentu w postaci średniego wynagrodzenia, ale z jednoczesną zmianą sposobu jej ustalania.

Zdaniem Wnioskodawcy konstrukcja średniego wynagrodzenia stanowi element stabilizujący i ujednolicający wysokości wynagrodzeń nauczycielskich w skali całego kraju.

Jednocześnie w przyjętym projekcie utrzymuje się obowiązek organów prowadzących szkoły do corocznego przeprowadzenia analiz osiągnięcia średnich kwot średniego wynagrodzenia.

Zaproponowane rozwiązanie zabezpieczy prawo nauczycieli do wynagrodzenia adekwatnego do ustalonych normatywnie stawek średniego wynagrodzenia.

Zdaniem Wnioskodawcy dokonanie wyłącznie zmiany sposobu ustalania stawek wynagrodzenia zasadniczego bez jednoczesnej zmiany w sposobie ustalania wynagrodzenia średniego byłoby rozwiązaniem systemowo nieprawidłowym, a wręcz pozornym z punktu widzenia realizacji celu w postaci zabezpieczenia stałego wzrostu wynagrodzeń nauczycielskich.

Zmiana sposobu ustalania stawek wynagrodzenia zasadniczego bez jednoczesnej zmiany w sposobie ustalania wynagrodzenia średniego spowodowałaby bowiem taki skutek, że podwyżka wynagrodzenia

zasadniczego odbywałaby się kosztem wysokości innych składników wynagrodzenia nauczycieli, określanych w regulaminie wynagradzania przez organy prowadzące, będące jednostkami samorządu terytorialnego.

W konsekwencji podwyżka wynagrodzenia zasadniczego bez jednoczesnej zmiany w sposobie ustalania wynagrodzenia średniego, dokonałaby się kosztem wynagrodzenia uzyskiwanego przez nauczycieli z innych składników wynagrodzenia, wskazanych w treści art. 30 ust. 1 pkt 2 -4 KN.

Bez zmiany w sposobie ustalania kwot średniego wynagrodzenia podwyżkę wynagrodzenia zasadniczego nauczyciele w zasadzie sfinansowaliby sami sobie - z własnego wynagrodzenia, ponieważ podwyższone kwoty wynagrodzenia zasadniczego zwiększałyby automatycznie udział tego wynagrodzenia w kwocie średniego wynagrodzenia, a tym samym organy prowadzące miałyby możliwość zaoszczędzenia środków finansowych przeznaczonych na pozostałe składniki wynagrodzenia, których ustalenie wysokości pozostaje po stronie samorządu terytorialnego.

2. Zmiana sposobu obliczania stawek średniego wynagrodzenia

Zmiana sposobu obliczania stawek średniego wynagrodzenia polega na zastąpieniu kwoty bazowej określonej corocznie dla nauczycieli w ustawie budżetowej przez Parlament, kwotą przeciętnego wynagrodzenia w III kwartale roku poprzedzającego.

Kwota przeciętnego wynagrodzenia ogłaszana jest corocznie przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w związku z delegacją określoną w treści art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. *o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych* (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 291 z późn.zm.) – dalej u.e.r.f.u.s.

Kwoty średniego wynagrodzenia na poszczególnych stopniach awansu zawodowego, określone w treści art. 30 ust. 3 KN, stanowiąc będą określony procent kwoty przeciętnego wynagrodzenia ustalonego w III kwartale poprzedzającego roku budżetowego.

Proponuje się następującą konstrukcję średniego wynagrodzenia nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego:

- nauczyciel stażysta – **90%** przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w III kwartale roku poprzedzającego,
- nauczyciel kontraktowy – **100%** przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w III kwartale roku poprzedzającego,
- nauczyciel mianowany – **125%** przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w III kwartale roku poprzedzającego,
- nauczyciel dyplomowany – **155%** przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w III kwartale roku poprzedzającego.

3. Ustalenie kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w III kwartale poprzedzającego roku budżetowego - jako podstawy ustalenia wysokości wynagrodzeń nauczycielskich

Założeniem projektu jest powiązanie wynagrodzeń nauczycielskich z kwotą przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej obowiązującego w III kwartale poprzedzającego roku budżetowego.

Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza co kwartał kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej i raz odnośnie kwoty rocznej.

Konieczność przyjęcia kwoty obowiązującej w III kwartale poprzedzającego roku budżetowego, a nie np. przeciętnego wynagrodzenia za cały rok kalendarzowy (art. 20 pkt 1 lit. a u.e.r.f.u.s.), związana jest z harmonogramem prac nad projektem budżetu państwa oraz datami publikacji przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego kwot przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej za poszczególne kwartały roku, jak również daty ogłaszania kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej za cały poprzedni rok.

Kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej za III kwartał publikowane są przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w listopadzie, natomiast za IV kwartał i za cały rok, publikowane są dopiero w lutym kolejnego roku kalendarzowego, a więc już po uchwaleniu ustawy budżetowej państwa na dany rok.

Stąd też istnieje potrzeba zsynchronizowania prac nad projektem budżetu państwa w zakresie wydatków na oświatę i wychowanie z kwotą bazową, na podstawie której ustalone będą wydatki w zakresie wynagrodzeń nauczycielskich.

Najbardziej aktualną kwotą przeciętnego wynagrodzenia w momencie procedowania nad projektem budżetu państwa na kolejny rok jest właśnie kwota przeciętnego wynagrodzenia publikowana w listopadzie za III kwartał danego roku budżetowego.

4. Zmiana sposobu ustalania stawek wynagrodzenia zasadniczego

Modyfikacja sposobu ustalania stawek wynagrodzenia zasadniczego polega na zmianie normatywnej art. 30 ust. 5 KN w zakresie delegacji określonej dla ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do wydania rozporządzenia płacowego.

Istotą zmiany jest wprowadzenie nowego mechanizmu corocznej aktualizacji wysokości wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli poprzez określenie maksymalnej i minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego na najwyższym poziomie wykształcenia nauczyciela:

- dla **nauczyciela dyplomowanego** z tytułem magistra i przygotowaniem pedagogicznym **w wysokości co najmniej 100%** przeciętnego wynagrodzenia ustalanego w III kwartale roku poprzedzającego, na podstawie art. 20 pkt 2 u.e.r.f.u.s.,

- dla **nauczyciela stażysty** z tytułem magistra i przygotowaniem pedagogicznym **w wysokości co najmniej 73%** przeciętnego wynagrodzenia ustalanego w III kwartale roku poprzedzającego, na podstawie art. 20 pkt 2 u.e.r.f.u.s.

Na pozostałych poziomach wykształcenia i awansu zawodowego kwoty wynagrodzenia zasadniczego minister właściwy do spraw oświaty i wychowania ustali w wysokości proporcjonalnej.

5. Planowany wzrost stawek średniego wynagrodzenia

W celu zobiektywizowania konstrukcji systemu wynagradzania nauczycieli proponuje się, aby kwoty średniego wynagrodzenia stanowiły określony procent przeciętnego wynagrodzenia w III kwartale roku poprzedzającego, ogłaszanego corocznie przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w związku z realizacją obowiązku określonego w art. 20 pkt 2 u.e.r.f.u.s.

Hipotetyczna symulacja wzrostu stawek średniego wynagrodzenia na rok 2020 ustalonych w oparciu o kwotę przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej obowiązującego w III kwartale poprzedzającego roku budżetowego, tj. od kwoty **5.168,93 zł¹**, w odniesieniu do stawek średniego wynagrodzenia określonych w art. 30 ust. 3 KN od kwoty bazowej w wysokości 3.537,80 zł² :

- **nauczyciel stażysta – 4.652,03 zł**
 - 90% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w III kwartale 2020 r.
 - wzrost 31,49% w odniesieniu do 3.537,80 zł – tj. stawki średniego wynagrodzenia nauczyciela stażysty od 1 stycznia 2021 r.
- **nauczyciel kontraktowy – 5.168,93 zł**
 - 100% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w III kwartale 2020 r.
 - wzrost 31,63% w odniesieniu do 3926,96 zł – tj. stawki średniego wynagrodzenia nauczyciela kontraktowego od 1 stycznia 2021 r.
- **nauczyciel mianowany – 6461,16 zł**
 - 125% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w III kwartale 2020 r.
 - wzrost 26,82% w odniesieniu do 5094,43 zł – tj. stawki średniego wynagrodzenia nauczyciela mianowanego od 1 stycznia 2021 r.
- **nauczyciel dyplomowany – 8011,84 zł**
 - 155% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w III kwartale 2020 r.
 - wzrost 23,08% w odniesieniu do 6509,55 zł – tj. stawki średniego wynagrodzenia nauczyciela dyplomowanego od 1 stycznia 2021 r.

6. Planowany wzrost stawek wynagrodzenia zasadniczego

Jak już wspomniano zmiana mechanizmu corocznej aktualizacji stawek wynagrodzenia zasadniczego polega na odejściu od arbitralnego określania wysokości tychże stawek przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, na rzecz powiązania stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela

¹ Komunikat Prezesa GUS z dnia 10 listopada 2020 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w trzecim kwartale 2020 r. (M.P.2020.1030)

² Art. 9 ust. 2 ustawy budżetowej na 2021 r. z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz.U. poz. 190)

dyplomowanego i stażysty, na najwyższym poziomie wykształcenia w tabeli płac, ze stawką przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w III kwartale roku poprzedzającego.

W celu zobiektywizowania konstrukcji systemu wynagradzania nauczycieli proponuje się, aby określone stawki wynagrodzenia zasadniczego stanowiły określony procent przeciętnego wynagrodzenia w III kwartale roku poprzedzającego, ogłaszanego corocznie przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w związku z realizacją obowiązku określonego w art. 20 pkt 2 u.e.r.f.u.s.

Kwota wynagrodzenia zasadniczego dla nauczyciela dyplomowanego z tytułem magistra i przygotowaniem pedagogicznym stanowić ma co najmniej 100% przeciętnego wynagrodzenia w III kwartale roku poprzedzającego, ustalanego na podstawie art. 20 pkt 2 u.e.r.f.u.s. – a więc w 2021 r. byłaby to kwota 5.168,93 zł³.

Z kolei kwota wynagrodzenia zasadniczego dla nauczyciela stażysty z tytułem magistra i przygotowaniem pedagogicznym stanowić ma co najmniej 73% wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela dyplomowanego z tytułem magistra i przygotowaniem pedagogicznym, a więc przeciętnego wynagrodzenia w III kwartale roku poprzedzającego, ustalanego na podstawie art. 20 pkt 2 u.e.r.f.u.s. – a więc w 2021 r. byłaby to kwota 3.773,32 zł⁴.

Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania według założeń niniejszego projektu określałby corocznie w drodze rozporządzenia stawkę wynagrodzenia zasadniczego dla pozostałych stopni awansu zawodowego i poziomu wykształcenia – oczywiście za wyjątkiem stawki dla nauczyciela stażysty i dla nauczyciela dyplomowanego z tytułem magistra i przygotowaniem pedagogicznym, których stawka wynagrodzenia zasadniczego byłaby regulowana ustawowo.

Wprowadzenie takiego rozwiązania zobiektywizuje mechanizm podwyższania kwot wynagrodzenia zasadniczego, wiążąc wysokość wynagrodzeń nauczycielskich ze przeciętną wynagrodzenia w gospodarce narodowej, a tym samym z aktualnym stanem gospodarki narodowej oraz sytuacją gospodarczą kraju.

Symulacja wzrostu stawek wynagrodzenia zasadniczego w 2021 r.

Wprawdzie ustalenie proporcji poszczególnych stawek wynagrodzenia zasadniczego pozostanie nadal kompetencją ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania (z zastrzeżeniem ww. wyjątku dotyczącego stopnia nauczyciela dyplomowanego i stażysty), ale na podstawie proporcji występujących między poszczególnymi stawkami wynagrodzenia w obecnie obowiązującej tabeli rozporządzenia płacowego, można zaprojektować wzrost tychże stawek w oparciu o kwotę przeciętnego wynagrodzenia w III kwartale roku poprzedzającego, ustalanego na podstawie art. 20 pkt 2 u.e.r.f.u.s.

Ustalenie udziału procentowego w stawkach wynagrodzenia zasadniczego następuje przy założeniu, że:

- stawka dla nauczyciela dyplomowanego z tytułem magistra z przygotowaniem pedagogicznym stanowi co najmniej 100% przeciętnego wynagrodzenia w III kwartale roku poprzedzającego,

³ Komunikat Prezesa GUS z dnia 10 listopada 2020 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w trzecim kwartale 2020 r. (M.P.2020.1030)

⁴ Ibidem

- stawka nauczyciela stażysty stanowi co najmniej 73% przeciętnego wynagrodzenia w III kwartale roku poprzedzającego, ustalane na podstawie art. 20 pkt 2 u.e.r.f.u.s.

Procentowa proporcja występująca między poszczególnymi stawkami wynagrodzenia zasadniczego na wszystkich stopniach awansu zawodowego i poziomu wykształcenia według tabeli płac obowiązującej w 2021 r.:

Tabela nr 1.
Udział procentowy stawek wynagrodzenia zasadniczego w odniesieniu do stawki
nauczyciela dyplomowanego z tytułem magistra w roku 2021

Poziom wykształcenia		Stopnie awansu zawodowego nauczyciela			
		nauczyciel stażysta	nauczyciel kontraktowy	nauczyciel mianowany	nauczyciel dyplomowany
1	Tytuł zawodowy magistra z przygotowaniem pedagogicznym	72,88% 73% według projektu obywatelskiego	74,99%	85,15%	100%
2	Tytuł zawodowy magistra bez przygotowania pedagogicznego, tytuł zawodowy licencjata (inżyniera) z przygotowaniem pedagogicznym	69,65%	69,77%	74,2%	87,07%
3	Tytuł zawodowy licencjata (inżyniera) bez przygotowania pedagogicznego, dyplom ukończenia kolegium nauczycielskiego lub nauczycielskiego kolegium języków obcych, pozostałe wykształcenie	69,2%	69,65%	70,22%	76,1%

W celu ustalenia hipotetycznej symulacji wzrostu stawek wynagrodzenia zasadniczego w 2021 r., ustalone powyżej wskaźniki proporcji procentowej na wszystkich stopniach awansu zawodowego i poziomu wykształcenia (z zastrzeżeniem nauczyciela stażysty w najwyższym poziomie wykształcenia - 73%) zastosowano w poniższej tabeli przy założeniu, że kwota 5.168,93 zł stanowi 100%, a stawka nauczyciela stażysty stanowi co najmniej 73% przeciętnego wynagrodzenia w III kwartale roku poprzedzającego (3.773,32 zł) - w odniesieniu do stawek wynagrodzenia zasadniczego obowiązujących na dzień 1 stycznia 2021 r., określonych w rozporządzeniu płacowym nauczycieli.

Tabela nr 2.
Udział procentowy stawek wynagrodzenia zasadniczego w odniesieniu do stawki
nauczyciela dyplomowanego z tytułem magistra w roku 2021.

Poziom wykształcenia	Stopnie awansu zawodowego nauczyciela			
	nauczyciel stażysta	nauczyciel kontraktowy	nauczyciel mianowany	nauczyciel dyplomowany

1	Tytuł zawodowy magistra z przygotowaniem pedagogicznym	3.773,32 zł ⁵ 2949 zł ⁶ wzrost: 842,32 zł	3.876,18 zł 3034 zł wzrost: 842,18 zł	4.401,34 zł 3445 zł wzrost: 956,34 zł	5.168,93 zł 4046 zł wzrost: 1122,93 zł
2	Tytuł zawodowy magistra bez przygotowania pedagogicznego, tytuł zawodowy licencjata (inżyniera) z przygotowaniem pedagogicznym	3600,15 zł 2818 zł wzrost: 782,0 zł	3606,53 zł 2823 zł wzrost: 783,53 zł	3835,34 zł 3002 zł wzrost: 833,34 zł	4500,58 zł 3523 zł wzrost: 977,58 zł
3	Tytuł zawodowy licencjata (inżyniera) bez przygotowania pedagogicznego, dyplom ukończenia kolegium nauczycielskiego lub nauczycielskiego kolegium języków obcych, pozostałe wykształcenie	3576,9 zł 2800 zł wzrost: 776,9 zł	3600,16 zł 2818zł wzrost: 782,0 zł	3629,62 zł 2841 zł wzrost: 788,62 zł	3933,56 zł 3079 zł wzrost: 854,56 zł

III. Zmiany normatywne

Nowelizacja dokonuje modyfikacji zakresu normatywnego art. 30 ust. 3 KN określającego sposób obliczenia kwot średniego wynagrodzenia, oraz art. 30 ust. 5 KN zawierającego delegację dla ministra do spraw oświaty i wychowania do wydania rozporządzenia płacowego.

Pierwsza zmiana normatywna dotyczy art. 30 ust. 3 KN. Na tej podstawie średnie wynagrodzenie nauczycieli stanowi określony procent przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w III kwartale roku poprzedzającego, ustalanego na podstawie art. 20 pkt 2 u.e.r.f.u.s., odpowiednio dla:

- nauczyciela stażysty - 90%,
- nauczyciela kontraktowego - 100%,
- nauczyciela mianowanego - 125%,
- nauczyciela dyplomowanego - 155%.

Druga zmiana normatywna dotyczyć będzie art. 30 ust. 5 KN, który stanowi podstawę normatywną do wydania rozporządzenia płacowego nauczycieli.

Na tej podstawie minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w ramach wydawanego corocznie rozporządzenia będzie określał stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli uwzględniając określone zastrzeżenia wskazane w treści art. 30 ust. 5 KN, tj. że:

- stawka wynagrodzenia zasadniczego dla nauczyciela dyplomowanego z tytułem magistra i przygotowaniem pedagogicznym wynosi co najmniej 100% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w III kwartale roku poprzedzającego,
- stawka wynagrodzenia zasadniczego dla nauczyciela stażysty z tytułem magistra i przygotowaniem pedagogicznym wynosi co najmniej 73% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej ustalanego w III kwartale roku poprzedzającego,

⁵ Symulowana stawka wynagrodzenia zasadniczego według założeń projektu obywatelskiego

⁶ Obecna stawka wynagrodzenia zasadniczego określona w rozporządzeniu

- stawki wynagrodzenia zasadniczego na pozostałych poziomach wykształcenia i awansu zawodowego stanowią kwoty proporcjonalnie niższe.

IV. Skutki społeczne, gospodarcze, finansowe i prawne

Przewidywane skutki nowelizacji dotyczą wprowadzenia transparentnego i zobiektywizowanego mechanizmu określania wysokości wynagrodzeń nauczycielskich, adekwatnego do aktualnych wskaźników ekonomicznych w gospodarce narodowej.

Zaproponowany mechanizm określania wysokości wynagrodzeń nauczycielskich zostaje powiązany ze stanem gospodarki narodowej. Poprawa stanu gospodarki narodowej i związany z tym faktem wzrost wynagrodzeń w gospodarce narodowej będzie się przekładał bezpośrednio na wysokość wynagrodzeń nauczycielskich.

Wprowadzenie zaproponowanego w niniejszej nowelizacji mechanizmu ustalania wynagrodzeń nauczycielskich wprowadzi obiektywny wskaźnik, uniezależniony od woli politycznej parlamentu i ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

Wprowadzenie zobiektywizowanego mechanizmu normatywnego kształtowania wynagrodzeń nauczycielskich zdecydowanie „odpolityczni” kwestię podwyżek wynagrodzeń nauczycielskich, zabezpieczając ją przed wykorzystywaniem tej kwestii w bieżącej grze politycznej czy wyborczej.

W sytuacji występowania ustabilizowanego wzrostu gospodarczego, jaki obecnie występuje w Polsce, wprowadzenie mechanizmu ustalania wynagrodzeń nauczycielskich w oparciu o kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, podniesie status zarobkowy nauczycieli do poziomu krajowego – przynajmniej w odniesieniu do najwyższej stawki wynagrodzenia zasadniczego, a w przypadku średniego wynagrodzenia w odniesieniu do stawki nauczyciela kontraktowego.

Jednocześnie wprowadzenie zaproponowanego instrumentu prawnego zabezpieczy mechanizm wzrostu wynagrodzeń nauczycielskich, co bez wątpienia wpłynie korzystnie na poczucie stabilności zawodu nauczyciela i jego atrakcyjność. Tym samym spowoduje zahamowanie negatywnego trendu polegającego na odpływie z zawodu nauczyciela osób najbardziej kreatywnych i wartościowych.

V. Źródła finansowania

Sposób finansowania zadań objętych nowelizacją nie ulegnie zmianie w odniesieniu do stanu prawnego obowiązującego obecnie.

Wynagrodzenia nauczycieli zatrudnionych w przedszkolach, szkołach i innych placówkach samorządowych, będą finansowane z budżetu państwa w formie części oświatowej subwencji ogólnej oraz z budżetów samorządów terytorialnych z ich dochodów.

W tym miejscu należy zauważyć, że w czerwcu 2016 r. został złożony w Sejmie projekt obywatelski ZNP zgodnie z którym środki na wynagrodzenia nauczycieli pracujących w szkołach mają pochodzić nie z subwencji oświatowej, ale z dotacji celowej budżetu państwa. Projekt poparło ponad 340.000 obywateli.

VI. Prognozowane skutki finansowe

Koszt wynagrodzeń nauczycieli objętych pragmatyką nauczycielską

Zaproponowane stawki średniego wynagrodzenia liczone od przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w III kwartale 2020 r.:

- nauczyciel stażysta – 4.652,03 zł (90%),
- nauczyciel kontraktowy – 5.168,93 zł (100%),
- nauczyciel mianowany – 6461,16 zł (125%),
- nauczyciel dyplomowany – 8011,84 zł (155%).

Stan zatrudnienia 30 września 2020 r. według danych MEN⁷:

- nauczyciele stażyści – $21.646,85 \times 4.652,03 \text{ zł} = 100.701.795,61 \text{ zł}$,
- nauczyciele kontraktowi – $101.501,54 \times 5.168,93 \text{ zł} = 524.654.355,15 \text{ zł}$,
- nauczyciele mianowani – $114.813,73 \times 6.461,16 \text{ zł} = 741.829.879,73 \text{ zł}$,
- nauczyciele dyplomowani – $375.200,34 \times 8.011,84 \text{ zł} = 3.006.045.092,03 \text{ zł}$.

łącznie:

- 613.162,46 etatów
- 4.373.231.122,52 zł - wynagrodzeń osobowych w stosunku miesięcznym
- $4.373.231.122,52 \text{ zł} \times 12 \text{ miesięcy} = 52.478.773.470,24 \text{ zł}$ - wynagrodzeń osobowych w stosunku rocznym

Tak więc łączny roczny koszt średnich wynagrodzeń nauczycielskich w szkołach, przedszkolach i innych placówkach oświatowych, objętych systemem wynagradzania określonym w pragmatyce nauczycielskiej, w oparciu o kwotę przeciętnego wynagrodzenia ustalanego w III kwartale roku poprzedzającego, tj. w oparciu o kwotę przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w III kwartale 2020 r., wynosi około 52.478.773.470,24 zł.

Oczywiście koszt ten będzie ulegał zmianie wraz ze zmianą kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej.

V. Zgodność projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej

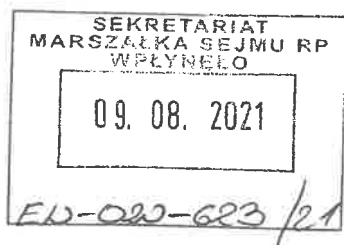
Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

⁷ Dotyczy nauczycieli objętych systemem wynagradzania określonym w Karcie Nauczyciela - stan bazy na dzień 17.05.2021 r.

Obywatelski Komitet Inicjatywy Ustawodawczejpopierający projekt ustawy *o zmianie ustawy Karta nauczyciela*

ul. Smulikowskiego 6/8

00-389 Warszawa

Szanowna Pani

Elżbieta Witek

Marszałek Sejmu RP

Na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 2120 ze zm.) zawiadamiam Marszałka Sejmu RP o utworzeniu Obywatelskiego Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej popierającego projekt ustawy *o zmianie ustawy Karta Nauczyciela*.

W skład Komitetu wchodzi:

1. **Wincenty Sławomir Broniarz,**
2. **Krzysztof Andrzej Baszczyński,**
3. **Arkadiusz Boroń,**
4. **Mirosława Chodubska,**
5. **Marek Dariusz Ćwiek,**
6. **Grzegorz Marian Gruchlik,**
7. **Andrzej Gryguć,**
8. **Stanisław Kłak,**
9. **Wanda Genowefa Kołtunowicz,**
10. **Tomasz Zbigniew Korczak,**
11. **Małgorzata Kowzan,**
12. **Janusz Koziński,**
13. **Bożena Teresa Mania,**
14. **Krzysztof Markiewicz,**
15. **Elżbieta Alfreda Markowska,**
16. **Jadwiga Aleksandra Rezler,**
17. **Wanda Sobiborowicz**
18. **Adam Sosnowski,**
19. **Wojciech Szczęsny,**

Pełnomocnikiem Komitetu jest WINCENTY SŁAWOMIR BRONIARZ.

Zastępcą pełnomocnika Komitetu jest KRZYSZTOF ANDRZEJ BASZCZYŃSKI.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. *SPS-WP. 920.264.2021*Data wpływu *09.08.2021r.*

Adres Komitetu:

ul. Smulikowskiego 6/8

00-389 Warszawa

Do niniejszego zawiadomienia załączono:

1. projekt ustawy o zmianie ustawy Karta Nauczyciela wraz z uzasadnieniem,
2. oświadczenia obywateli o przystąpieniu do Komitetu,
3. oświadczenie członków Komitetu o wyłonieniu pełnomocnika i jego zastępcy,
4. 1000 podpisów obywateli popierających projekt ustawy.

Pełnomocnik Komitetu

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Z. Nowicki', written in a cursive style.

POSTANOWIENIE NR 17
MARSZAŁKA SEJMU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
z dnia 23 sierpnia 2021 r.

**o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu Obywatelskiego Komitetu Inicjatywy
Ustawodawczej popierającego projekt ustawy o zmianie ustawy Karta Nauczyciela**

Na podstawie art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli (Dz. U. z 2018 r. poz. 2120) postanawiam o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu Obywatelskiego Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej popierającego projekt ustawy o zmianie ustawy Karta Nauczyciela.

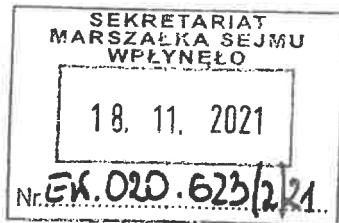

MARSZAŁEK SEJMU

Elżbieta Witek

Warszawa, 18 listopada 2021 r.

Obywatelski Komitet Inicjatywy Ustawodawczej
 popierający projekt ustawy *o zmianie ustawy Karta Nauczyciela*
 ul. Smulikowskiego 6/8
 00-389 Warszawa

Szanowna Pani
 Elżbieta Witek
 Marszałek Sejmu RP

Na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. *o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli* (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 2120 ze zm.) Pełnomocnik Obywatelskiego Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej wnosi do Marszałka Sejmu RP projekt ustawy *o zmianie ustawy Karta Nauczyciela* wraz z załączonym wykazem podpisów obywateli popierających projekt.

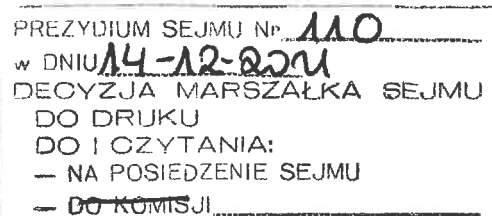
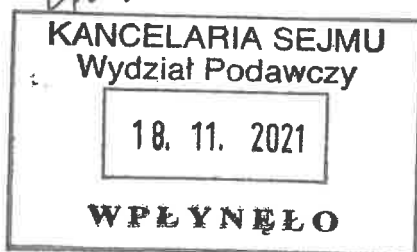
Wincenty Sławomir Broniarz

3 vonid?

Zał.

Projekt ustawy

Wykaz podpisów

ORYGINAŁ PRZEKAZANO W DNIU 14.12.21
 PODPIS *[signature]*

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
 L.dz. SP5-WP.020.264.3-2021
 Data wpływu 18. 11. 2021

SZEF
KANCELARII SEJMU

BPSP.020.8.2021.13

Warszawa, 01.12.2021 r.

Pani

Elżbieta Witek

Marszałek Sejmu

Szanowna Pani Marszałku,

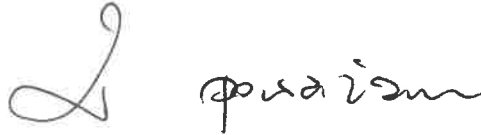
Uprzejmie informuję, iż po wniesieniu w dniu 18 listopada 2021 r. do Marszałka Sejmu, przez Pełnomocnika Obywatelskiego Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej popierającego projekt ustawy o zmianie ustawy Karta Nauczyciela, projektu ww. ustawy wraz z załączonym wykazem podpisów obywateli udzielających poparcia przedłożonemu projektowi, Biuro Prawne i Spraw Pracowniczych sprawdziło czy projekt jest tożsamy z projektem przyjętym przez Marszałka Sejmu postanowieniem z dnia 23 sierpnia 2021 r. oraz czy została złożona wymagana liczba podpisów.

Na podstawie § 8 ust. 1 i 2 zarządzenia nr 16 Szefa Kancelarii Sejmu z dnia 25 września 2000 r. w sprawie określenia trybu postępowania w Kancelarii Sejmu dotyczącego inicjatywy ustawodawczej obywateli, powołano zespół liczący do sprawdzenia prawidłowości złożonych podpisów. Zespół w dniach od 22 listopada 2021 r. do 25 listopada 2021 r. dokonał następującego ustalenia: wykaz podpisów obywateli zawiera 29.394 strony znajdujące się w 59 teczkach; ogółem zweryfikowano 103.676 podpisów znajdujących się na 11.000 stron (w 22 teczkach), z których 103.250 podpisów uznano za złożone prawidłowo, natomiast 426 podpisów – za złożone wadliwie. Wobec powyższego uznać należy, że spełniony został wymóg złożenia co najmniej 100.000 podpisów osób udzielających poparcia projektowi ustawy.

Przy sprawdzaniu prawidłowości udzielenia poparcia projektowi ustawy badano czy dostarczone wykazy podpisów spełniają wymogi zawarte w art. 9 ust. 2 ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli (Dz. U. z 2018 poz. 2120), tj. czy zawierają: imię (imiona), nazwisko, adres zamieszkania (ze wskazaniem nazwy miejscowości, nazwy ulicy, numeru domu oraz numeru mieszkania), a także numer ewidencyjny PESEL i podpis osoby udzielającej poparcia projektowi ustawy. Ponadto sprawdzano czy każda strona wykazu zawiera nazwę Komitetu oraz tytuł projektu ustawy, której obywatel udziela poparcia.

Na podstawie przeprowadzonych czynności ustalono, iż projekt wraz załączonymi wykazami podpisów został złożony w przewidzianym ustawowo terminie, treść przedłożonego projektu

nie została zmieniona w stosunku do projektu przyjętego przez Marszałka Sejmu w dniu 23 sierpnia 2021 r., a do projektu załączono wymaganą liczbę prawidłowo złożonych podpisów osób udzielających poparcia projektowi ustawy. Wobec powyższego, zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli, istnieje podstawa do skierowania projektu ustawy do pierwszego czytania w Sejmie i zawiadomienia o tym Pełnomocnika Komitetu.

SZEF KANCELARII SEJMU

Agnieszka Kaczmarska

Warszawa, 8 grudnia 2021 r.

BAS-WAPM-2882/21

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L.dz. DS. 1120. 703. 21

Data wpływu 9. 12. 2021 r.

Pani

Elżbieta Witek

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej obywatelskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Karta nauczyciela (pełnomocnik Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej: Wincenty Sławomir Broniarz)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2021 r. poz. 483, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Obywatelski projekt ustawy zmierza do nowelizacji ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2021 r. poz. 1762). Zmiany dotyczą zasad wynagradzania nauczycieli. Proponuje się, by średnie wynagrodzenie poszczególnych grup nauczycieli odnosiło się do przeciętnego wynagrodzenia w trzecim kwartale poprzedzającego roku budżetowego, ustalanego na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 291, ze zm.). Obecnie średnie wynagrodzenie stanowi określoną w Karcie Nauczyciela część kwoty bazowej określonej corocznie w ustawie budżetowej. Konsekwencją tej zmiany jest propozycja zmiany wytycznych do wydania rozporządzenia ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania określającego m.in. minimalne stawki wynagrodzenia dla nauczycieli, sposób obliczania wysokości wynagrodzenia zasadniczego za jedną godzinę przeliczeniową oraz sposób ustalania wysokości wynagrodzenia za pracę w dniu wolnym od pracy.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje kwestii objętych projektem ustawy.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Przepisy projektu ustawy nie należą do materii regulacji prawa Unii Europejskiej.

4. Konkluzja

Obywatelski projekt ustawy o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela nie jest objęty zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

Autor:

Bartosz Pawłowski
ekspert ds. legislacji
Biuro Analiz Sejmowych

Akceptował:

Dyrektor

Biura Analiz Sejmowych

Przemysław Sobolewski

Warszawa, 8 grudnia 2021 r.

BAS-WAPM-2883/21

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L.dz. DS.1120.703.21

Data wpływu 9.12.2021r.

Pani

Elżbieta Witek

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy obywatelski projekt ustawy o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela (pełnomocnik Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej: Wincenty Sławomir Broniarz) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

Obywatelski projekt ustawy zmierza do nowelizacji ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2021 r. poz. 1762). Zmiany dotyczą zasad wynagradzania nauczycieli. Proponuje się, by średnie wynagrodzenie poszczególnych grup nauczycieli odnosiło się do przeciętnego wynagrodzenia w trzecim kwartale poprzedzającego roku budżetowego, ustalanego na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 291, ze zm.). Obecnie średnie wynagrodzenie stanowi określoną w Karcie Nauczyciela część kwoty bazowej określanej corocznie w ustawie budżetowej. Konsekwencją tej zmiany jest propozycja zmiany wytycznych do wydania rozporządzenia ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania określającego m.in. minimalne stawki wynagrodzenia dla nauczycieli, sposób obliczania wysokości wynagrodzenia zasadniczego za jedną godzinę przeliczeniową oraz sposób ustalania wysokości wynagrodzenia za pracę w dniu wolnym od pracy.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SP5-WP.020.264.8.2021

Data wpływu 10.12.21r.

Obywatelski projekt ustawy o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej** w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

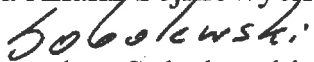
Autor:

Bartosz Pawłowski
ekspert ds. legislacji
w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:

Dyrektor

Biura Analiz Sejmowych

Przemysław Sobolewski

Obywatelski Komitet Inicjatywy Ustawodawczej
popierający projekt ustawy
o zmianie ustawy Karta nauczyciela
ul. Smulikowskiego 6/8
00-389 Warszawa

Warszawa, 15 grudnia 2021r.

Szanowna Pani

Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu RP

W odpowiedzi na pismo pani Marszałek z dnia 2 grudnia 2021 r. (znak: BPSP.020.8.2021.14) uprzejmie informuję, że Obywatelski Komitet Inicjatywy Ustawodawczej popierający projekt ustawy o zmianie ustawy Karta Nauczyciela, zgodnie z oświadczeniem członków Obywatelskiego Komitetu z dnia 21 czerwca 2021 r., reprezentują:

1. **Wincenty Sławomir Broniarz** – pełnomocnik Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej
2. **Krzysztof Andrzej Baszczyński** – zastępca pełnomocnika Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej

Z poważaniem

Wincenty Sławomir Broniarz